REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr 30
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 24 Brașov, Miercuri 30 Ianuarie 12 Februarie 1908.

Din causa sfintei sărbători de mâne, Miercuri, ziarul nu va apărea până Joi sara.

Războiul contra „agitatorilor“.

Contele Iuliu Andrassy vrea să fie „consecuent și nemilos“ față cu „agitatorii“, după cum pusese în vedere în faimosul său discurs din toamna anului 1906. Ministrul de interne își gândește: mi-se tot cere să fac o politică de naționalitate bună maghiară; ei bine, ce-ași putea face mai bun decât să continuu a prigoni pe toți intelectualii Români, Slovaci etc, cari mă supără și mi-se pun de-a curmezișul în cale, nebunind poporul cel blând, pe care l'a hărăzit providința guvernărei mele ințelepte. Și dă înainte Iuliu Andrassy fără cruțare și fără milă punând în mișcare pe procurori și mobilizând curțile cu jurați maghiare. Ori are vreun scop ori nu procederea sa, el este satisfăcut cel puțin în credința că desfășură o lucrare sistematică de distrugere, prin care va băga groază în oasele „agitatorilor“.

In zilele din urmă curțile cu jurați din Budapesta și Cluj, s'au întrecut pe sine însele dând la lumină până la ce grad a ajuns umărirea „agitatorilor“ sub regimul coaliției și sub direcțiunea grofului, care facuse în discursul amintit solemna declarare, că el iubește poporul și numai pe „agitatorii“ din sânul lui îi urăște.

In cazul dintâi, la Budapesta, a fost condamnat colaboratorul „Luptei“, dl G. Stoica, pe baza verdictului juraților, la nu mai puțin decât un an și jumătate închisoare de stat și 1500 coroane amendă. Pe deasupra a fost și aruncat în arest preventiv. A fost condamnat pentru un articol, ce l'a scris, se zice, în contra acelor grănițeri d n Severin, cari au dat lui Burdea mână de ajutor pentru înființarea unui gimnaziu unguresc în Caransebeș. Ori cât de aspru să fi scris dl Stoica, care, pare-ni-se, este însuși un fiu de grăniter din acel loc, pedeapsa, ce i s'a dat, este peste măsură aspră, ba draconică, mai având în vedere și aceea că mai nainte n'a fost pedepsit. Eri s'a repetat în altă ordine acest spectacol, fiind condamnat pentru mai multe articole, publicate în „Libertatea“ din Orăștie, acuzatul dl Lubin Ioanovici la un an și șase luni închisoare și o miie de coroane amendă.

Apărătorii în ambele procese, d-nii Erdelyi și Dr Cassiu Maniu, au fost la înălțimea chiemărei lor, dar ce să-i faci, când furia contra agitatorilor ajunse la așa grad, anevoie se mai putea îmblânzi prin vorbe, fie cât de motivate și drepte.

Să ne oprim un moment și să lăsăm la o parte pe zelosul și crâncenul adversar al „agitatorilor“ și curțile cu jurați maghiare, chemate a-i judeca, și să ne întrebăm: ce atitudine observă publicul român în fața celor ce se petrec în numele justiției? Dacă publicul român crede, că prin nepăsarea ce-o documentează, ori pare a o documenta, de un timp încoace față cu nesfârșitele procese de pressă intentate mult urgisiților agitatori, va folosi ceva causei și va face să se curme mai iute urmările de felul acesta, se înșală amar.

Tocmai aceasta nepăsare este o încuragiare mai mult pentru toți aceia, cari în frunte cu ministrul de interne, pretind și susțin, că toată nemulțămirea ce domnește în popor derivă numai și numai dela „pervertirile și ațâțările fără conștiință ale agitatorilor“.

Convenția dintre Serbia și Austria.

Se cunoaște conflictul care se ivise în ultimul timp între Serbia și Austro-Ungaria în chestia încheierei convenției comerciale.

Austria ceruse dreptul de a înființa pe teritoriul sârb o poliție veterinară. La început Serbia opuse un refuz categoric la această pretenție și se credea că tratativele vor fi definitiv rupte, dacă nu cumva guvernul sârb nu va fi nevoit a demisiona pentru a face loc altuia, care să primească condițiile impuse. Acum se anunță că Serbia a cedat. Ea primește ca Austria să supravegheze abatoriile sârbești. Nu admite însă, ca vitele să fie inspectate de către veterinari austriaci. E probabil că chiar azi să se termine în mod definitiv tratativele.

—

Urmările agitațiunei pansârbești. Din Serajevo (Bosnia) se anunță, că consiliul comunal a decis după o desbatere de două zile cu 16 contra 13 voturi, ca cetățenii austro-ungari stabiliți în Seraievo să naibă drept de vot în afacerile comunale, fiind cetățeni ai unui stat străin. Această hotărâre a produs o mare surprindere și se zice că ar fi rezultatul agitațiunei pansârbe, care face o propagandă viuă, pentru recunoașterea Sultanului de suveran al Bosniei, trecându-se la ordinea zilei peste Majestatea Sa Monarchul nostru.

—

Atacurile pressei franceze și ruse în contra Austro-Ungariei. Discursul ministrului de externe bar. Aehrenthal, rostit în delegațiunile austro-ungare, a produs un viu resens în presa franceză și rusă. Ziarul „*Eclair*“ se ridică contra proectelor de căi ferate preconisate de baronul Aehrenthal pentru peninsula balcanică și numește pe ministrul de externe austriac un »diplomat-revolver«, căruia îi place să pescuiască în apă turbure în chestiunile balcanice. Ziarul spune, că Franța trebue să ajute pe Rusia ca să împiedece realizarea planurilor lui Aehrenthal, cari sunt contrare intereselor celoralte puteri.

Ziarul „*Ruskoje Slowo*“ zice că Austria n'a făcut niciodată o politică activă în sânul triplei alianțe. Germania e stăpână în lăuntrul acesteia. Italia e copilul ei răsgâiat, pe când Austria sclava sa. Austro-Ungaria are nevoie de tripla alianță, pentru că fără ea ar fi redusă la o putere fără însemnătate. Dacă Austria are acum o veleitate de a manifesta o activitate în Balcani, o face pentrucă e împinsă de Germania, care vrea să se servească de Austro-Ungaria pentru ambițiunile sale în Asia Mică. Ziarul învită diplomația rusă să facă cu neputință realizarea planurilor lui Aehrenthal.

—

Partidul conservator-democrat. Intreaga pressă bucureșteană se ocupă de ruptura în partidul conservator și de mișcarea produsă prin înființarea noului partid »conservator democrat«, sub șefia d-lui *Take Ionescu*. Joia trecută au fost chiemați la locuința d-lui Take Ionescu conservatorii-democrați din capitală. Se adunaseră în saloanele de sus așa de mulți, încât de greutatea ce apăsa s'a crepat tavanul c'o duruitură puternică. Atunci au trecut cu toții în curte, unde s'a ținut conferența. D-l *Take Ionescu* a rostit la aceasta întrunire un discurs. A declarat că formarea partidului conservator democrat este o necesitate națională, zicând între altele:

»Cum am spus'o și provinciei, o spun capitalei. Sunt fericit că între rândurile noastre se văd și moștenitori de nume istorice. Aceste nume constituesc un capital național, care când se pune la muncă, este o fericire pentru țară! (Aplause).

»Nimic însă nu va sluji mai mult la întărirea ideei conservatoare, decât această întâmplare din istoria noastră, ca un Sturdza să fie șef al liberalilor și un plebeu să fie șef al conservartorilor (Aplause).

»In acest înțeles, d-lor, este o zi însemnată ziua de astăzi.«

Pe ziua de 3 Februarie st. v. este conchiemat în sala eforiei din București congresul partidului »conservator-democrat«.

Libertatea de pressă în Ungaria.

— Un proces monstru. —

Cluj, 10 Februarie n.

Astăzi 10 Februarie, în o zi de Luni — întâia zi a seziunei — a stat înaintea curții cu jurați, redactorul responsabil al »Libertății«, dl *Iuliu Ioanovici*, pentru patru articole incriminate. După un arest preven iv de toată lungimea, dl Ioanovici, este condus între baionete pe banca acuzaților. La tribună, acuza publică este susținută de viceprocurorul Fritsch, iar apărarea va îngriji-o distinsul jurist Dr. *Cassiu Maniu*. Intre jurați, cari stau în față, tăcuți și neînțelegători, este și un român. Presidiul se compune în frunte cu vestitul baron Rudnyansky.

Incriminate sunt patru articole. Fiind că ele nu pot fi socotite numai de articolele unui ziar anumit, ci trebue socotite înainte de toate ca patru mărturisiri de adevăruri, iar pe urmă ca patru sugrumări de adevăr, — iată cunoască-le tot cetitorul.

Intâiul articol »*Drumul la înviere prin Golgota duce*«, este apologia culturei românești. Ea este asemănată cu o virgină curată și zmerită, ce are să sufere mult pentru virtuțile ei. Chiar acum, lex-Apponyi o târește spre calvar și cere sancționarea Majestății Sale, pentru atentat...

Intristarea ce-a cuprins sufletele românești, exprimată în o formă poetică, alegorică, procurorul o taxează de — »agitație«!

»*Pe peatra aceasta*...« cuvintele Mântuitorului către apostolul Petru, sunt puse

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

De prin Ardeal.

Valea Dracului.

Se spune din bătrâni, că era o vreme de mult, tare de mult, care Mamonul cu dracii lui își părăseau sălașurile și dădeau raita printre oamenii pământeni, ca să înhațe în ghiare vre-un suflet nevinovat.

Pe vremea aceea, cică un drac s'a rătăcit pă văile Târnavelor noastre. El și-a luat drumul prin hotarul Boianului, pe o vale lăturalnică a Târnavei-mici. Boianul era sat ca și acum, cu locuitori români și sași. Și oamenii aveau și atunci vii, cum au și azi, pe niște coaste de deal, la poala cărora este o așezătură de pământ, o vale, cu un părău. Aici lângă părău se opri dracul, luându-și chip și făptură omenească. Pe semne ochi el vre-o pradă prin prejurime și voia să-și cerce norocul.

Destul, oameni buni, că în vii, sus pe deal, se afla la lucru un sas blăjin, cu »frâua« și copila lui, o fetiță de vre-o 12 ani. Fetița mai tândălea și ea pe lângă părinți, mai fugea după câte un fluture, de, cum sunt copiii.

In dogoreala soarelui de vară, Sasului i-se făcu sete și-și trimise fata după apă la părău. Fata luă urciorul și cobori de vale, dar acolo ce să vază? Iată mare o șatră pe malul părăului, cu un neguțător ferches, o șatră ca în târg, plină-plinuță cu salbe și șiruri de mărgele, cu cercei, inele lucitoare și multe alte mândrenii, de străluciau în razele soarelui și-i robeau ochii. Era roguvă, oameni buni, dracul în chip de neguțător...

Fetița, nu-i vorbă, sfiioasă era ea, ca toate fetele dela țară, dar o rodea și curiositatea și cât cu voie, cât fără voie, iată-o la șatră, la minunățiile ne mai văzute. Neguțătorul o agrăi cu vorbe blânde și fata mai prinse inimă. Ba luă în mână mai un inel, mai niște cercei, apoi mărgele și iarăș alte podoabe și îi plăceau toate, căci una era mai mândră ca cealaltă. Dar când dădu de un șir de mărgele, cari străluceau în tot feliul de fețe, ochii îi rămaseră pironiți pe ele. Erau, mă rog, niște mărgele mari, bobonate, cum în sat, în Boian, nu aveau decât fetele fruntașe, bogătane...

Dracul băgă de seamă, că fata s'a prins în cursă, și zimbind cu mulțumire, grăi:

— Ei, ia mărgelele, că ți-le dau ieftin.

— Dară eu n'am bani, — zise fata cu gura de jumătate.

— Nu-i nimic. Ți-le dau în cinste. Să-mi făgăduești numai, că la nunta ta, când te vei mărita, îmi vei da »șilt«. Voiu veni eu după el.

Fata se învoi și luă mărgelele.

Aici trebue să observăm, că în limbagiul săsesc de pe la Boian cuvântul »șilt« are două înțelesuri. Inseamnă »funie«, dar înseamnă și »suflet«. Fata înțelese funia, dar dracul avea alt gând...

Trecură câți-va ani la mijloc dela această întâmplare. Fetița Sasului se făcu fată fecioară și se mărită. In ziua cununiei, când nuntașii își petreceau vesel, iată mare, că se ivește între ei un strein, gândeai că a răsărit din pământ și nu-l cunoștea nimenea. Era adecă dracul în chip de negustor; venise să-și ia în primire șiltul făgăduit.

Mireasa, care singură îl cunoștea, îi dădu funia. Necunoscutul însă aruncă funia cât colo și începu să strige, că el a dat mărgelele pentru suflet, lui îi trebuie sufletul fetei.. Apoi într'o clipă peri neguțătorul și în locul lui rămase dracul adevărat, negru ca fundul căldării, în cap cu cornițe și cu coadă lungă și fioroasă, cu care făcea vânt încoace și încolo.

O spaimă grozavă cuprinse pe nuntași. Femeile țipau și nu știa nimenea ce este de făcut, iar dracul făcea un tărăboiu de te băga în groază și amenința, că-i popește cu totul.

Atunci păși la mijloc preotul românesc, care se afla și el la nuntă și grăi:

— Fiți pe pace oameni buni, că vă scap eu de uriciunea aceasta încornorată. Am eu ac de cojocul dumnealui.

Și luă numai decât un colac, stătu în fața diavolului și cuvântă astfel în numele colacului:

— Dacă vei fi în stare să suferi atâtea câte am suferit eu, îți vom da sufletul, altcum nu, să mai fii încăodată așa de negru, pe cât ești.

— Voi suferi ori și ce, grăi dracul, să văz cu ce te lauzi tu, că ai suferit?

— Pe mine, zise preotul, m'au îngropat în pământ, ca boane de sămânță, apoi m'au tăiat cu secerea, m'au îmblătit cu îmblăciul, m'au dus la moară, unde m'au zdrobit și m'au măcinat între două pietre, după aceea m'au pus în apă și m'au făcut aluat și m'au frământat zdravăn... poți să te rabzi toate acestea?

— Pot, pot, răspunse dracul rânjindu-se.

In fruntea unui alt articol, în care martiriul apostolilor Petru şi Paul pentru credinţa lor creştinească este asemănat cu martiriul celora ce nu se închină şovinismului maghiar, protestând energic în contra vinderii de credinţă, prin trădare de neam. Fireşte, şi asta-i »agitaţie«.

»*Selbătăcie naţională*«. — Cunoscutul scandal dela petrecerea din Ibaşfalău, când au fost sparte ferestrile avocatului Al. Morariu. *Scandalagiii* au fost trataţi după cum li-se cuvenea, în o scurtă corespondenţă, însă, mai e vorbă, agitaţia tot în contra »naţiunei« s'a găsit.

Un raport dela luptele electorale din Beiuş, după »Lupta« şi »Tribuna«, este învinuit pentru *preamărirea unui criminal!!* (Dr. V. Lucaciu).

Acestea sunt articolele.

Peste formalităţi judecătoria trece repede.

Pe la orele 9 şi jum. procurorul poate să-şi ia avânt. Om nou, om mai slăbuţ de gâtlej, dar cu atât mai simplu. Pe baza principiului »nyelvében él a nemzet«, el crede că un »stat naţional« numai aşa va putea ezista, dacă pentru »apărarea« sa, el va recurge la orice mijloace!!!

»Universul (?) ne va frânge, dacă nu ne ştim apăra....» zice el. »Apărarea« apoi o găseşte în mijloace ca d'alde lex Apponyi. Despre legea asta el ştie atât, că ea a creat învăţătorului român o situaţie mai bună decât învăţătorului maghiar!!! Mai ştie apoi, că românii au agitat în contra proiectului şcolar, numai fiindcă se cere dela învăţător, se propage iubirea de patrie, şi fiindcă trebue pusă emblema statului pe şcoale.. Tăgădueşte maghiarizarea. Dacă pentru 20 de elevi maghiari în şcoala sătească trebue să îngrijească de instrucţie maghiară, asta, după părerea procurorului, este numai »egalitatea limbei maghiare«... Trece apoi în România... Declară că »naţiunea« totdeauna a desmierdat pe naţionalităţi însă acuma trebue declarată lupta pe faţă!!!

Scandalul dela Ibaşfalău îl scuză, cu asemenea scandaluri, ce, după cum este el informat, au înscenat altădată Românii în potriva maghiarilor. Va să zică — *cvitt*! Justiţia nu-şi bagă nasul..«

Mai zice câte zice, apoi tace încurând.

Dr. Cassiu *Maniu*, i-a răspuns cu argumente, ce-ar putea să sdrobească convingeri, ce nu sunt porunci. Nu numai consideraţiile dogmatice, dar nici legile positive, nu îndreptăţesc nici un fel de situaţie privilegiată pentru rassa maghiară, cum afirmă procurorul! Teza asta a desfăşurat'o strălucit apărătorul, arătând că pe baza principiilor lansate de procuror, un stat îşi pierde fiinţa lui adevărată. Cere satisfacţie dela procuror, pentrucă a numit naţionalităţile »parasiţi« pe trupul naţiunei! Partea juridică a acuzei o pune în lumina ei adevărată, a întortochierii şi a gândului urât, preocupat.

Procurorul ţine să apeleze la cartea cea mai nouă a lui Emil Babeş, sprijinind teoriile sale.

Apărătorul îl mai sdrobeşte odată.

Juraţii se retrag. Apar iarăşi, răspunzând la întrebările, vinovat este acuzatul sau nu?

Intâiul articol — *da!*

Al doilea articol — *da!*

Al treilea articol — *nu!*

Al patrulea articol — *da!*

Acuma se retrage şi tribunalul. li trebue puţin timp pentru ca să dicteze:

1 an şi 6 luni temniţă (fogház) şi 1000 cor. amendă!

Apărătorul anunţă *recurs de nulitate iar osânditul cere — în zadar — să fie pus în libertate*, până va fi confirmată pedeapsa. Două luni de arest preventiv i-au fost socotite în pedeapsă.

S. C. D.

P. S. Presidentul tribunalului s'a purtat şi de rândul acesta cu o intoleranţă nervoasă, şi cu o patimă neiertată, ce nu ar fi să i se ierte de loc, din partea apărătorului. Intr'una dă lecţii la una şi la alta din părţi, necontenit face critică asupra evenimentelor şi persoanelor, nici când nu cunoaşte ce este tonul fin faţă de acuzat. Când vorbeşte apărătorul el cască, când spune una boacănă procurorul, el ocheşte către juraţi. Nu-i de iertat.

— In sfârşit, continuă preotul, ca luat m'au împletit şi m'au aruncat în cuptorul ars şi roşu ca focul...

Când auzi aceste dracul, peri ca o nălucă, căci nu avea voie să fie aruncat în vâlvătaia focului, iar nuntaşii scăpară de belea.

A trecut multă-multă vreme dela aceasta întâmplare, dar de atunci şi până azi valea, în care s'a arătat dracul cu şatra, poartă numele de »Valea dracului«. Ea are pământ foarte roditor şi spre apus de soare e mărginaşă cu viile Boianului, cari înverzesc sus pe coaste. Părăul, ce-şi face calea prin ea, se cheamă: Părăul din »Valea-dracului«.*)

Legenda aceasta pare a fi o aluzie alegorică la evlavia şi sfaturile părinteşti ale preoţilor noştri, prin cari alungă adeseori duhul zavistei, al ispitei şi al altor rele, ce se ivesc pe nesimţite în mijlocul oamenilor.

Silvestru Moldovan.

*) In Ardeal esistă mai multe văi cu numele de Valea-dracului. Una isvoreşte din Piscu-dracului, lângă Măgura Codlii şi să varsă în Homorod. Alte două se varsă în râul Buzăului. Pe la Ceagz (comit. Turda-Arieş) asemenea mai este o Valea-dracului. Probabil şi aceste vor avea legendele lor.

Din Senatul român.

— Continuare. —

Răspunsul d-lui ministru Haret.

D-l *Spiru Haret ministrul instrucţiunei publice* începe prin a recunoaşte talentul oratoric al d-lui Maiorescu. Când a interprins campania pentru care-l învinovăţeşte d-l Maiorescu a fost conştiu de ceea-ce face şi în credinţă că lucrează pentru binele ţării.

Nu va răspunde nici un cuvânt la acuzarea de socialism, ce i-a adus'o şi d-l Maiorescu. E probabil să fie socialist dar fără ca să-o ştie. Pentru gândurile sale nu poate fi interpelat, numai pentru faptele sale. Broşura ce a publicat'o esprimă convingerea sa personală cu privire la atitudinea politică a conservatorilor faţă cu răscoalele ţărăneşti. Nimenea nu-i poate disputa dreptul de a avea convingeri personale.

In analiza activităţii extra-şcolare în sine d-l Maiorescu a emis părerea că învăţătorul trebue să fie numai al şcoalei şi nimic altceva să nu-l preocupe. Altfel a zis d-sa, învăţătorul iese din smerenia rolului său. Nu împărtăşesc părerea aceasta.

Fie-mi îngăduit să dau d-lui Maiorescu lămuriri asupra activităţii extra-şcolare. Prin activitatea extra-şcolară, înţelegeam şi înţeleg ca învăţătorii, în afară de şcoală să muncească pentru ridicarea ţărănimii, prin aşezarea unei bune gospodării şi prin luminarea intelectuală şi morală a ţărănimii, prin conferinţe, şcoale de adulţi, teatre, bănci săteşti, cantine şcolare, biblioteci, prin învăţământul practic, agricol etc.

Ei bine această activitate extra-şcolară e periculoasă.

M'aţi acuzat că întreţin corespondenţă cu învăţătorii. Adecă, nu mi-e permis ca simplu cetăţean, ori ca ministru să corăspund cu cineva fără să pun ştampila ministerului?

D-l Maiorescu, continuă oratorul, îmi spunea că prin activitatea extra-şcolară, învăţătorii se înstrăinează de sat şi de săteni. Da se înstrăinează de cămătarii satului, cu cari fatalmente vin în conflict atunci când reuşesc să înjghebeze o bancă populară. Eu am îndemnat pe învăţători să se amestece, să se asimileze cu sătenii şi foloasele acestei asimilări au fost mari.

In închiere d-l Spiru Haret spune că d-sa a crezut că mijlocul acesta — al activităţii extra-şcolare — e în măsură să subţieze stratul cel gros de întuneric din ţara aceasta şi în special dela sate. (Aplauze.)

Replica d-lui Titu Maiorescu.

In replică, d-l Maiorescu arată că nu contestă valoarea câtorva din punctele activităţii extra-şcolare, aşa cum o înţelege d-l Haret.

— Cantine şcolare, biblioteci, şcoale de adulţi: da! Dar bănci, stabilire de preţuri, vinderi de producte şi stabilire de preţuri etc. — aceasta nu!

Dar ministrul şcoalelor a aţâţat pe învăţători, în broşura dela 1905, asupra chestiunei ţărăneşti, contra atavismului conservator şi nu ne-a lămurit în nimic asupra acestei chestiuni.

N'am adus d-lui ministru de culte acuzarea că e socialist. Mare a fost meritul d-lor Sturdza şi Brătianu, că au putut aduce în partidul monarchic constituţional liberal pe foştii socialişti, oameni de valoare, cari puteau provoca o confuziune urâcioasă în viaţa politică a acestei ţări, prin experienţa ce voiau s'o facă pe seama ţării cu socialismul republican, anti-militarist şi anti-religios importat din Franţa.

Franţa, de unde mai ales generaţia mai nouă a adus ideile socialiste, e Franţa republicană, nu Franţa lui Napoleon, care a trimis o generaţie monarhistă în România. Or, ţara noastră e o monarhie constituţională şi ambele partide stau pe acest teren constituţional. Să se facă deci experienţa socialismului în republica franceză, apoi în monarchiile Apusului, înainte de a se face la noi.

Ei bine, idealul socialist a intrat în spiritul multora, şi printre aceştia se află şi învăţătorii, alături de marele proletariat urban.

Activitatea extra-şcolară a acestor învăţători e lesne de înţeles. Să îndemnăm deci pe d-l ministru al instrucţiunei ca, în interesul viitorului acestei ţări şi al armoniei sociale, să restrânga acest soiŭ de activitate extra-şcolară.

Răspunsul d-lui prim-ministru Sturdza.

D-l Maiorescu m'a transportat azi la o scenă istorică din *Iuliu Caesar* (Shakespeare) şi anume acela, în care Marc Antoniu, devotatul lui Caesar, ridică poporul împotriva asasinului Brutus, prin oratoria sa.

Tot astfel a procedat dl Titu Maiorescu astăzi. Dar dacă dl Maiorescu e un Aristot, mai bine, un bărbat de stat care prevede toate situaţiile, de ce n'a urmărit chestiunea agrară ca să vadă că nedreptăţile ce s'au făcut incontinu ţăranilor trebuiau să isbucnească odată?

E vinovat Haret, că copiii conservatorilor cari s'au dus în Franţa pentru studii s'au întors socialişti? Dar monrchici sunt conservatorii cari declară în plin parlament că regele e o ficţiune?

Aţi aruncat d-lui Haret epitetul de sectar, Dv. sunteţi adevăr ţii sectarişti ai regulamentului organic.

Dl Maiorescu a ţinut să renunţe la acel *Motto* al d-lui Carp: »Regele şi dorobanţul«. Nu acesta este al nostru, ci: »Regele şi dreptatea socială«.

In ce priveşte socialismul anti-religios despre care a vorbit dl Maiorescu şi întru cât religia ortodoxă e religia *constituţională* a ţării, d-lui Maiorescu îi lipseşte această bază constituţională, pentru că d-sa nu e nici creştin, nici ortodox.

Dl I. *Grădişteanu*: Dv. sunteţi creştin ortodox?

Dl *Prim-ministru*: Iară dl Grădişteanu face parte din secţia Mormonilor. (ilaritate) Florile acestea oratorice ale dlui Maiorescu, — cu gogoriţa socialistă de pildă — nu ne emoţionează. Chestia e alta: sunt ori nu în mizerie ţăranii? Ei bine, cine ar putea răspunde negativ? Şi dacă astfel sunt ţăranii, nu trebue să ne preocupăm de soartea lor? Prinţul Bismark, cu care am stat si eu de vorbă, mă sfătuia să am grija ca să ridic situaţia ţărănimii, dacă vreau ca statul român să nu piară. Şi pentru ridicarea morală, economică şi intelectuală a ţărănimii, învăţătorii au o mare chemare.

Instigaţie fac ei deci creiând bănci populare, bibliotecă, teatre, grădini etc? E periculos ca învăţătorii să se instruiască?

Iată din ce şi-a alcătuit dl Maiorescu interpelarea sa. L'am rugat ieri să n'o desvolte. Azi probabil, regretă că a făcut-o. (Aplauze).

Ministrul de externe bulgar despre chestiunea macedoneană.

Ziarul »Universul« publică un interview, ce l'a avut corespondentul său din Sofia cu noul ministru de externe al Bulgariei *Paprikow*, care a făcut unele interesante declaraţiuni cu privire la politica Bulgariei în Macedonia.

»... In curând — a zis ministrul Paprikow — se va publica *o declaraţiune a guvernului asupra politicei macedonene...* Inainte de publicarea acestei declaraţiuni vreau să vă schiţez în liniamente mari politica noastră în Macedonia. Această politică reprezintă partea nedespărţibilă în întreaga noastră politică externă. De aceea ea trebue smulsă din mânile oamenilor fără răspundere. *Politică de bande nu se face;* dar trebuie să atrag imediat atenţiunea asupra unei împrejurări, care în streinătate nu-i în deajuns luată în consideraţie:

»Macedonia e strâns legată geograficeşte şi etnograficeşte de Bulgaria. Fie-ce eveniment întâmplat în Macedonia are răsunet în principat, unde servesc câteva sute de ofiţeri macedoneni.

»Printre funcţionarii înalţi sunt mulţi macedoneni. Jumătate din populaţia Sofiei este macedoneană. Mii şi mii de fire o leagă cu bulgarii din Macedonia, aşa în cât cu toate măsurile cele mai severe trecerea câtorva macedo-bulgari izolaţi peste graniţă este foarte posibilă.

»Aceasta nu înseamnă însă nici de cum că graniţa poate fi trecută de bande; şi afară de asta de ce nu e împiedecată trecerea acestor bande de către Turcia, care dispune de mai multă armată decât Bulgaria?

»*Bulgaria nu trimite bande.* Bandele bulgare în Macedonia constitue un eveniment şi sunt un produs macedonean, spre deosebire de bandele sârbeşti şi greceşti, cari năvălesc din afară.

»Guvernul va urmări cu cea mai mare atenţiune evenimentele din Macedonia şi va sprijini din toate puterile orice initiativă, care va fi menită de a îmbunătăţi starea macedo-bulgarilor«.

Cronica artistică.

Aniversarea zilei de 24 Ianuarie.

Bucureşti, 25 Ianuarie 1908.

Liga culturală ca şi altădată, a căutat să serbeze importantul eveniment al trecutului nostru, în chip cât se poate mai frumos şi inteligent. Duminecă 24 c. în sala Teatrului Lyric, eruditul estetician d-l *Tzigara Samurcaş* profesor la şcoala de Belle Arte, şi-a desvoltat într'un mod magistral ca fond, şi cu multă eleganţă oratorică ca formă, o prea interesantă conferenţă despre *„Caracterul naţional al artei româneşti.“*

Ilustrând conferinţa prin proecţiuni luminoase, cu copii de pe natură, luate de însuşi măestrul din diferitele localităţi locuite de Români, d-l Tzigara ne dă o clară idee despre valoarea architectonică a artei româneşti. Las celor competenţi în artele plastice, grija de a face o recensiune mai amănunţită acestei conferinţe.

După conferinţă, ce se termină prin proecţia unui tablou de neuitatul Grigorescu, representând pe Majestatea Sa Regele Carol pe câmpiile Bulgariei, are loc producţiunea orchestrei ministeriului. Inainte d'a întra în analisa amănunţită a pieselor esecutate, se mi-se permită o reflecţiune.

Ziua de 24 Ianuarie este un eveniment al istoriei noastre contimporane cu atât mai strălucit, cu cât actele de curat patriotism şi abnegaţiune a oamenilor de stat ce au săvârşit Unirea, sunt vrednice pilde pentru toate timpurile. Se cuvenea să se dea serbării acestei zile, un caracter pur naţional; şi începutul 'l făcuse cu mult succes, din toate punctele de vedere d-l Tzigara.

Se putea cânta de către orchestră, frumoasa uvertură română a lui Flechtemacher, care dacă are valoare inferioară din punct de vedere al technicei aceleia a lui Weber, care s'a executat, era totuşi mai potrivită pentru o asemenea ocasiune. De asemenea se putea cânta, numai din fericitele inspiraţiuni ale renovatorului muzicei româneşti, George Enescu, din care orchestra are montate gata dela concertele trecute. Dar pentru a nu fi acuzat de esclusivism, să arunc o privire amănunţită asupra celor esecutate.

Printr'un andante dulce de corn, dialogând cu instrumentele de coarde în surdină, orchestra începe uvertura din *Oberon. Carol Maria Weber* autorul acestei copod'operă e unul din fruntaşii şcoalei romantice germane, care utilizând puţine mijloace, ne presintă idei musicale geniale într'o simplitate adorabilă.

După uvertură urmează concertul în *Mi minor* de *Mendelssohn Bartholdy* esecutat de tânărul violonist Socrate *Barozzi* acompaniat de orchestra ministerului.

De un lirism neîntrecut, acest concert al celui mai romantic dintre clasici, şi cel mai clasic dintre romantici împreună cu acelea a lui *Max Bruch*, *Saint Saëns*, *Beethoven şi Paganini*, constituesc cele cinci capo d'opere monumentale în literatura violinei. atât ca fond cât şi ca technică. Tânărul violinist, care studiază la Viena, are unele calităţi alese. Multă espresiune în pasagiele *lentando*, *staccate egale*, oarecare prestanţă în scenă, ne face se prevedem pentru violonistul Barozzi, un frumos viitor; dar ar fi de dorit mai multă atenţiune în preciziunea octavelor din poziţie, şi mai multă claritate în triluri. Regretăm că n'a esecutat decât prima parte a concertului. Cu *Andantele* şi cu *Allegro molto vivace*, celelalte 2 părţi tot atât de interesante, ne-a rămas dator. Mai ales în Andante avea ocazie d-l Barozzi să-şi pună în evidenţă calităţile sale.

După concert urmează o prea frumoasă dar scurtă melodie pentru orchestră de *Grieg*. Părintele musicei norvegiane, care împreună cu marele poet *Bjornson*

pun în evidența lumei întregi valoarea poporului norvegian, chiar în cele mai mici composițiuni ale sale dă probe de puterea geniului său muzical.

Piesa cea din urmă esecutată de orchestră fu Finalul din *Poema Română*, de care am vorbit pe larg în cronica trecută, de astădată mult mai slab esecutată. Sala teatrului Lyric, pe cât de cochetă ca aranjament pe atât de improprie unei audiții muzicale, a răpit mult din farmecul poemei. Toboșarul dela toba mare, a rămas la o măsură 'napoi, dând pasagiului un efect cu totul neplăcut, din fericire neremarcat de public.

Ultimul număr a fost un *„Suvenir“* de *Drdla**), gingașul autor al Serenadei dedicată lui Kubelik, executat de d-l Barozzi pe violină, acompaniat de măestrul Sibian la piano. — In această piesă, gen mai mult de expresiune decât de technică, d-l Barozzi ne-a dovedit că posedă acea căldură necesară în interpretare, neobișnuită la o etate ca a d-sale. Aci terțele au fost redate mult mai exact ca octavele din concertul lui Mendelsohn — Maestrul Sibianu, a azistat la piano pe violonist cu o înaltă artă. — Simțul subtil al măsurei, răspunsurile date violinei în pianissimo discret, ne prezintă pe măestrul Sibianu, ca un fin și profund cunoscător al secretelor clavirului. Piesa, mult gustată de public, fu repetată în aplauzele generale, și cu aceasta serbarea luà sfârșit. — De regretat a fost indiferența publicului, care a asistat într'un număr relativ mic, la o asemenea ocaziune ce trebue sărbătorită de toate inimile românești.

Nicolae M. Strajan.

ȘTIRILE ZILEI.

— 29 Ianuarie v.

Procesul »Unirii« din Blaj s'a terminat la Curie cu acelaș rezultat pe care l'a avut procesul »Telegrafului Român«. Curia a respins recursul de nulitate și a aprobat sentința judecătoriei din Cluj, după care d-l A. C. Domșa rămâne judecat la *opt luni temniță de stat*, 1200 cor. pedeapsă în *bani* și la purtarea speselor de proces.

Despre bar. George Vasilco, mareșalul țării Bucovina, nou numitul consilier intim al Maj. Sale, »Apărarea Națională« din Cernăuți publică următoarele date biografice: »Excelența Sa d-l mareșal George baron Vasilco, este descendent din familia boierească a Vasilcenilor, cari pentru țara noastră și-au câștigat merite necontestabile. Părintele său, mult regretatul Alexandru baron Vasilco, fost și el mareșal a țării prin un șir îndelungat de ani, a luat parte activă la toate întreprinderile noastre naționale cu o dragoste și o râvnă laudabilă. Actualul mareșal, pe timpul când părintele său trecuse la cele eterne, se afla încă la studii. Deși deabia de câțiva ani iea parte activă la destinele țării. Excelența Sa a dat deja dovezi destule, că va fi un vrednic urmaș al regretatului său părinte. Chemat de către Majestatea Sa în fruntea administrației autonome a țării la un timp, când în țara noastră bântuiau luptele cele mai crâncene politice, încrederea aceasta a însemnat pentru el un timp de grea cumpănă, căci a trebuit să documenteze că patimile zilnice și sentimentele neprihănite sunt pentru el necunoscute. Denumirea recentă la gradul de consilier intim e un document vădit că Excelența Sa e bine acreditat și în cercurile cele nalte și ne grăbim de a-i transmite cele nalte sincere felicitări la aceasta denumire sperând că ea va fi imbold pentru Excelența Sa de a-și câștiga mulțămirile și venerațiunea poporului românesc«.

Zaharie Bârsan la Cluj. Din Cluj ni se scrie: »Vechea metropolă a principilor ardeleni, va avea pe la începutul lunei Martie o zi de sărbătoare culturală pentru românimea din acel oraș, ținut, și, să sperăm, chiar din ținuturi mai îndepărtate. Tinerimea română pregătește lucruri mari. Cu prilegiul petrecerii obicinuite, ce dă în toată primăvara la Cluj, acuma a învitat și pe Z. Bârsan, cu trupa, să dea o reprezentație, din cele mai alese piese, — câteva de tot noi — ce fac parte din repertoriul lui bogat. Pe a doua zi, după reprezentație și petrecere este plănuită apoi o a doua convenire intimă, care se poate preface ușor în o nouă petrecere. La dans publicul va fi rugat să vină pe cât se poate în costum românesc, căci pentru galerii, de privitori, vor fi învitați și streinii din Cluj.

Vom mai aviza publicul, din bună vreme, despre pregătirile, ce se fac.

Comune vrednice. După cum i se scrie, »Tel. Rom.«, comuna bisericească *Bălan* din protopresbiteratul Ungurașului, la stăruința protopopului Pavel Roșca, a parohului I. Pop și a învățătorului I. Georgea, a urcat salarul învățătoresc la suma recerută de art. de lege 27 din anul 1907. Laudă se cuvine acestor credincioși dela cea mai depărtată periferie a arhidiecesei.

Au mai urcat salarele învățătorești conform legei Apponyi și comunele *Gataia*, (com. Timiș) și *Loman* (tractul Sebeșului).

Nou proces contra lui Hlinka. Procurorul a intentat părintelui slovac Hlinka, care zace acum pe 2 ani în temnița de stat la Seghedin, un nou proces pentru agitație. Incriminat e articolul său »Ocuparea Rózsahegyului« apărut în foaia »Ludove Noviny«.

De-ale gimnaziului de stat din Caransebeș. Foaia lui Burdia et Comp. »Severinul« publică niște date dela gimnaziul de stat din Caransebeș. La începutul anului s'au prezentat 161 elevi, cari fură împărțiți în trei clase paralele. La sfârșitul semestrului au fost clasificați 141 elevi, dintre cari 93 au obținut note corăspunzătoare, iar 48 n'au corăspuns din câte unul sau mai multe obiecte. Numita foaie mai relevează că, »din băeții foștilor grănițeri nu lipsește nici azi virtutea militară, ceeace s'ar dovedi că în *gimnastică* s'au ajuns foarte frumoase rezultate: 42 eminenți și 45 bun«. Apoi exclamă cu emfasă: »Sângele apă nu se face!«

Așa o fi. Nu se va mira nimeni, că elevii din vița de grăniceri sunt buni gimnaști. Sângele apă nu se face, dar se poate infecta și corci. Aceasta mai ales, dacă din datele foaiei lui Burdia lipsesc cu totul cele privitoare la progresul făcut în limba și literatura română. In schimb »Severinul« spune cu mândrie, că »drept regulă generală s'a dovedit că școlile confesionale și comunale, din cari au venit elevii, stau mai pe jos de cele de stat«. Despre aceasta s'au pronunțat deja de mult oameni mai competenți în ale învățământului decât d-l primar Bordan și părerea lor este în genere tocmai contrară. Dar Bordan se vede a fi preocupat numai de studiul limbei maghiare. A ajuns ca și grănițerii lui Doda să judece progresul în cultură după gradul de cunoaștere a limbei maghiare! Triste și rușinoase vremuri!

Pentru orbi. Comerciantul Wrekede din Viena a dăruit cu prilejul jubileului Maj. Sale împăratului Francisc Iosif, suma de 100,000 cor. pentru asilul fetelor oarbe.

Logodnă. Elena *Belle* și Nicolae *Vlaicu* logodiți. — Făgăraș, Ianuarie 1908.

Regina Amalia a Portugaliei e celebră ca mare bine-făcătoare a poporului ei. Portugalia are să mulțămească solicitudinei sale neadormite, că este astăzi țara din lume cea mai bine pregătită pentru lupta contra tuberculosei. De câțiva ani Suverana urmărește aceasta operă. Regina Amalia (fiică a contelui de Paris) a deschis la 6 Iunie 1900 la 36 fetițe limfatice și scrofuloase porțile sanatoriului din Ontao. Sub auspițiile ei, a fost inaugurat în 5 Iunie 1901, primul stabiliment antituberculos din Lisabona. In 1902 al doilea stabiliment și o colonie maritimă de vacanțe pentru copii debili la Trafania. Câteva săptămâni după aceea sanatoriul maritim dela Caocavalos a intrat în deplină activitate, apoi Regina a înaugurat stabilimentul antituberculos la Braganza. In anul 1903 s'au deschis două stabilimente antituberculoase în orașele Porto și Faro. In 1907 s'a construit marele sanatoriu Suza Martino, în orașul Guerda, pentru tratamentul a 24 tuberculoși săraci și s'a terminat la Vianna de Castelo un stabiliment și o galerie de cură pentru tuberculoși. De atunci Regina se preocupă de construirea de sanatorii sub-urbane la Combra, Braga, Portalegra, pentru a primi acolo bolnavi *extra muros*, și a unui spital de repaus în Lisabona.

Dela reuniunea de cântări din Brașov. Vineri în 14 Februarie n. la oarele 6 p. m. va avea loc o repetiție comună a membrilor reuniunei de cântări din Brașov. Damele și d-nii sunt rugați a lua parte în număr complet la această repetiție.

Alegerea de protopresbiter gr. or. al tractului Hațeg e fixată pe ziua de Joi 14 (27) Februarie. Sinodul electoral va fi condus de d-l protopresbiter Nicolae Ivan în calitate de comisar conzistorial.

Tinerimea română gr. cat. din Cincul-mare învită la producțiunea teatrală-declamatorică, ce o va aranja în 15 Februarie st. n. 1908 (în ziua Intâmpinării Domnului) în sala hotelului »Concordia« cu următorul program: 1) »Dușmancele«, de G. Coșbuc, declamare. 2) »Achim Filăru« (despre așăzăciune) monolog de A. Bănuț. 3) »Așa a fost să fie«, comed. într'un act, de A. Țințariu. 4) »Țiganul cătană«, comed. într'un act, de E. Suciu. După producțiune urmează joc.

Zăcămintele de cărbuni. Revista germană »Stahl und Eisen« publică o statistică asupra rezervelor de cárbuni neexploatate încă în părțile cunoscute ca bogate de cărbuni. După această statistică s'ar putea extrage: în Germania 260 miliarde tone; în Anglia și Irlanda 192; în Belgia 23; în Franța 19; în Austria 17; în Rusia 40 și în restul Europei 70 milioane tone. America-de-Nord, Statele-Unite și Oceania ar poseda aproape 661 miliarde tone.

In sfârșit, în ceeace privește Asia, autorii statisticei susțin că zăcămintele asiatice sunt mai considerabile decât cele din Europa și din America, luate împreună. Numai minele din Shansi ar poseda 300 milioane tone.

De pe pământ la lună. (După »Vie en chemin de fer«.) Un american a calculat prețul unui bilet de drum de fier clasa 3-a de pe pământ până în lună. După tarifurile de cale ferată americană, acest bilet s'ar urca la suma de 930 de mii de dolari sau 4,650,000 franci; după tarifurile germane ar costa 5 milioane de mărci. Făcând 60 chilometri pe oară, călătoria ar dura 3,500.000 de oare, ceeace reprezintă 104,166 zile sau 285 de ani.

O dramă familiară. Din Newyork se anunță că judecătorul Hargis a fost ucis de propriul său fiu. Hargis a fost șeful unei familii, care de multă vreme era în dușmănie cu familia Cokrill. Din cauza acestei dușmănii s'au săvârșit numeroase crime, 33 de incendii, 60 de delicte. Inceputul dușmăniei au fost certurile, pe cari le aveau cele două familii din cauza pământului pe care-l stăpâneau. Mai târziu doctorul Coy, tutorele junelui Cokrill, a fost ucis. Ucigașul său fiind prins, a declarat că e unealta lui Hargis. Advocatul ucigașului, anume Marcum, a fost de asemenea ucis. Văduva acestuia a jurat să se răzbune. Pentru acest scop s'a sforțat timp de 5 ani până când a reușit să obție favoarea junelui Hargis și l'a îndemnat pe acesta să ucidă acum în urmă pe tatăl său.

Căsătoriile în luna Maiŭ. Credința poporului atribue un desnodământ tragic căsătoriilor contractate în luna lui Maiŭ. Intre altele se citează căsătoria reginei Marie-Antoinette, care fu celebrată în 16 Maiu 1770. Ducele d'Orleans, bunicul reginei Amalia de Portugalia, fiul cel mai mare a lui Louis Philipp, s'a căsătorit la 30 Mai 1837 cu princesa Elena de Mecklenburg. Foarte populară, foarte iubită, ea a murit în 10 Iulie 1842 în urma unei răsturnări de trăsură pe când mergea să vadă pe regina mama ei, în castelul de Neully, unde locuia curtea. Catastrofa, care a pus în doliu familia regală a Franciei, oferă o asemănare istorică. A fost în ziua de 30 Maiu 1886, când princesa Amalia d'Orleans s'a măritat la Paris după Don Carlos, duce de Braganza. Număroase esemple s'ar mai putea cita.

*) Pronunță Zlà, nume Polonez.

Dela Lugoj

(Tombola societății damelor Române din Lugoj. — Dans).

— 6 Februarie, 1908.

Dumінecă în 2 Februarie st. n., a avut loc tombola aranjată de societatea damelor române din Lugoj. După o lungă tăcere ministrul s'a decis în fine să răspundă la rugarea adresată lui, în toamna anului trecut, din partea societății damelor române din Lugoj, și a conces aranjarea și ținerea tombolei. Concesiunea sosise abia pe la finele lui Ianuarie, și cu toate că timpul a fost c'am scurt, totuș a succes să fie vândute bilete într'un număr destul de frumos, grație stăruinței neobosite a damelor române din Lugoj, lângă cari a mai desvoltat un zel extraordinar și vrednic de remarcat, și primul secretar al societății damelor, d-l *Dr. G. Dobrin*, advocat în Lugoj.

La tombolă a participat un public din toate straturile sociale din Lugoj, fără deosebire de naționalitate, astfel, că încăperile largi ale salelor dela »Concordia« s'au dovedit, cu mult prea mici pentru primirea participanților.

Impărțirea câștigurilor, aranjate cu mult gust pe o estradă din partea doamnelor *Elena Dr. Dobrin* și *Melania Onae*, ambele îmbrăcate [illegible] frumosul și pitorescul nostru cos[illegible] săliștenesc, s'a săvârșit de o c[illegible] 4, sub șefia d-lui Dr. G. Dobri[illegible] au fost trași din partea d-șoa[illegible]*leria Pan*, îmbrăcată deasemenea într'un minunat costum național.

Intreaga estradă îți făcea o impresie din cele mai bune. Au fost cu totul 110 câștiguri, între cari 2 tombole, 14 quinterne, 23 quaterne, 33 terne și celelalte ambo-uri.

Suma încasată, parte prin colectă, parte prin vinderea biletelor face 3300 cor. 57 fil., din care subtrăgându-se spesele de 270 cor., rezultă un venit curat de 3030 cor. 57 fil.

Au fost și suprasolviri multe, dintre cari remarchez pe cea a familiei *Mocsonyi*, care a mai dăruit și pe seama fondului Reuniunei suma de 200 cor.

La oarele 7 seara tombola s'a sfârșit.

*

A urmat apoi dansul aranjat din partea tinerimei române din Lugoj, care ar fi trebuit să se înceapă la oarele 9 seara și care de fapt s'a început însă numai la oarele $9^3/_4$.

Petrecerea cu dans a fost destul de animată și pe deplin succeasă, și a ținut până 'n dalbele zori. Pagubă însă că numărul participanților atât externi, cât și a celor din Lugoj, a lăsat mult de dorit. Quadrilul a fost dansat de 28 perechi.

Intreagă petrecerea mi-a produs o impresie bună, afară de o singură împrejurare, ce aș dori, ca la petrecerile române din viitor să nu mai obvină, și anume:

In ordinea de dans au figurat tot soiul de *dansuri străine, dar nici baremi o singură Romană* n'a fost și nici nu s'a dansat. Nu mi-ar veni să cred, că pe la Lugoj să nu să știe dansa acest prea frumos joc de coloană al nostru, care prin toate părțile, și la toate petrecerile se joacă.

Nu pot înțelege ce poate fi cauza, că chiar în inima Bănatului, în Lugoj, nu se cultivă și nu se joacă »Romana«.

La tot cazul ar fi de dorit, ca în ordinele dansurilor dela petrecerile viitoare românești din Lugoj, să figureze și baremi o »Romană«, chiar și cu risicul jertfirei unui vals, dintre cele din program.

Styx.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 11 Februarie. Președintele coalițiunei sârbo-croate, Medakovici, a declarat unui redactor al ziarului „Keleti Ertesitö“, că partidu n'a luat încă nici o hotărâre formală față de proiectul de revizuire a regulamentului Camerei, care însemnează o serioasă primejdie chiar pentru Ungaria însăși și amenință și interesele Croației. De aceea chiar dacă disidenții și naționalitățile nu vor întreprinde vre-o acțiune, Croații *vor duce o luptă din cele mai energice contra reformei regulamentului Camerei.*

Viena, 11 Februarie. In ședința plenară a delegațiunei ungare *budgetul ministerului afacerilor străine a fost adoptat.* Șeful de secție, contele Esterhazy, răspunzând mai multor oratori, a declarat că baza politicei monarhiei în Balcani este acum ca și înainte acordul cu Rusia. Cât pentru ceea ce privește lucrările pregătitoare, pentru construirea drumurilor de fier în legătură cu Turcia, Sultanul dând satisfacțiune cererilor noastre, a zis oratorul, lucrările pregătitoare vor începe probabil în luna Martie.

Lisabona, 11 Februarie. Regele Manuel a iscălit decretul, prin care se fixează pentru 5 Martie nouăle alegeri parlamentare.

Petersburg. 11 Februarie. La perchisiția făcută la institutul politehnic, s'au găsit în pivniță 4 obusuri și 9 bombe.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.